

M.A. (Part-I) (Applied Economics) (NEP Pattern) Semester-III
MANEPApp33 - Labour Economics-I

P. Pages : 2

Time : Three Hours

GUG/S/25/16054

Max. Marks : 80

-
- Notes :
1. All questions are compulsory.
  2. All questions carry equal marks.
  3. Draw diagrams wherever necessary.

1. a) Explain the concept of labour and describe the characteristics. **16**

OR

- b) Explain the Marginal Productivity theory of wages.

2. a) Explain the nature and characteristics of labour market. **16**

OR

- b) What is labour force? Explain the determine of factors.

3. Write answer to the following questions **any two**. **16**

- a) Write the types of unemployment.
- b) Write notes on Minimum wages.
- c) Explain the factors of wage determination.
- d) Write notes on productivity and wages.

4. Write answers to the following questions **any two**. **16**

- a) Explain the major causes of industrial disputes.
- b) Write the main function of labour union.
- c) What is collective bargaining?
- d) Explain 'The impact of globalization on the economic status of industrial labour'.

5. Write short answers all questions are compulsory. **16**

- a) Labour market.
- b) Supply of labour.
- c) Poverty.
- d) Labour unions.

*****

M.A. (Part-I) (Applied Economics) (NEP Pattern) Semester-III
MANEPApp33 - Labour Economics-I

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सुचना :-
1. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
  2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
  3. आवश्यक ठिकाणी आकृती काढा.

1. श्रमाची संकल्पना स्पष्ट करून श्रमाची वैशिष्ट्ये सांगा. 16

किंवा

मजुरीचा सीमांत उत्पादकता सिद्धांत स्पष्ट करा.

2. श्रम बाजाराचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये विशद करा. 16

किंवा

श्रमशक्ती म्हणजे काय? श्रमशक्ती निर्धारित करणारे घटक स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा **कोणतेही दोन**. 16
- अ) बेरोजगारीचे प्रकार लिहा.
  - ब) न्युनतममजुरी यावर टिपा लिहा.
  - क) मजुरी निर्धारणाचे घटक विशद करा.
  - क) उत्पादकता व मजुरी यावर टिपा लिहा.

4. खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा **कोणतेही दोन**. 16
- अ) औद्योगिक विवादाची प्रमुख कारणे सांगा.
  - ब) श्रमिक संघाची प्रमुख कार्ये लिहा.
  - क) सामुदायिक वाटाघाटी म्हणजे काय?
  - ड) 'औद्योगिक श्रमिकांच्या आर्थिक स्थितीवर जागतीकीकरणाचा प्रभाव आहे' स्पष्ट करा.

5. टीपा लिहा सर्व प्रश्न अनिवार्य. 16
- अ) श्रमबाजार.
  - ब) श्रमाचा पुरवठा.
  - क) दारिद्र्य.
  - ड) श्रमिक संघ.

*****